

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

İsmet YILMAZ
Sivas Milletvekili

Devlet BAHÇELİ
Osmaniye Milletvekili

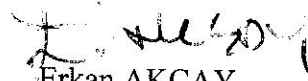

Mustafa ŞENTOP
Tekirdağ Milletvekili

Özlem ZENGİN
Tokat Milletvekili

Numan KURTULMUŞ
İstanbul Milletvekili

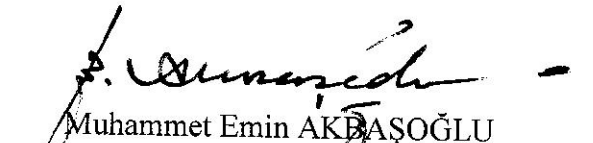

Binali YILDIRIM
İzmir Milletvekili

Bülent TURAN
Çanakkale Milletvekili

Erkan AKÇAY
Manisa Milletvekili

Mustafa ELİTAŞ
Kayseri Milletvekili

Muhammed Levent BÜLBÜL
Sakarya Milletvekili

Muhammet Emin AKBAŞOĞLU
Çankırı Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Her insan kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir. Temel hak ve hürriyetler; insan olmanın doğal sonucudur, bir anlaşmadan doğmaz ve devletin insana bir lütfu da değildir.

Devletin varlık sebebi; temel hak ve hürriyetlerin kaldırılması yahut sınırlandırılmasına kapı aralamak değil, aksine bu hakların güven içinde ve özgür bir iklimde kullanılmasını teminat altına almak ve bunun önündeki engelleri kaldırmaktır.

İnsan haklarına dayanan demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devletinde ise insanın temel hak ve hürriyetleri, anayasa ve kanunların teminatı altındadır. Hiçbir insan dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayrımcılığa tabi tutulamaz. Herkes kanun önünde eşittir. Devlet organları ve idare makamları, bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.

Böyle bir devlet, kamu veya özel kesim tarafından sunulan mal ve hizmetlerden yararlanılmasının önündeki engelleri kaldırmakla da yükümlüdür.

Anayasanın Başlangıç Kısmında, her Türk vatandaşının Anayasadaki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak millî kültür, medeniyet ve hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme, maddî ve manevî varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğu belirtilmiştir. Anayasanın 5 inci maddesinde de Devletin temel amaç ve görevlerinin, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak; kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmak olduğu açıkça ifade edilmiştir. Bu nedenle Devlet, kişinin temel hak ve hürriyetlerini; sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmakla ve insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamakla yükümlüdür.

Devlet bu yükümlülüğünü savsaklayamaz, tehir ve tecil edemez; derhal yerine getirir.

Temel hak ve hürriyetlerin en önemlilerinden biri de din ve vicdan hürriyetidir. Din ve vicdan hürriyeti; Anayasamızda, Ülkemizin taraf olduğu milletlerarası andlaşmalarda ve ayrıca birçok uluslararası belge, bildiri ve sözleşmede teminat altına alınmıştır.

Lâiklik ilkesi Devletin dinî inançlar karşısındaki konumunu belirleyen bir ilke olarak Anayasanın Başlangıç Kısmı ile çeşitli maddelerinde düzenlenmiştir. Anayasanın 2 nci maddesinin gerekçesinde de belirtildiği üzere hiçbir zaman dinsizlik anlamına gelmeyen lâiklik ilkesi, her ferdin istediği inanca, mezhebe sahip olabilmesi, ibadetini yapabilmesi ve dinî inançlarından dolayı diğer vatandaşlardan farklı bir muameleye tâbi kılınmaması anlamına gelir. Bu anlayıştan hareketle lâiklik ilkesi, Devlete negatif ve pozitif yükümlülükler getirmektedir.

Anayasanın 24 üncü maddesine göre herkes, vicdan, dinî inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir. Kimse, ibadete, dinî ayin ve törenlere katılmaya, dinî inanç ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; dinî inanç ve kanaatlerinden dolayı kınanamaz, suçlanamaz ve hiçbir ayrımcılığa tabi tutulamaz. Bu itibarla hiç kimse vicdan, dinî inanç ve kanaati sebebiyle temel hak ve hürriyetlerini kullanmaktan, kamu veya özel kesim tarafından sunulan mal ve hizmetlerden yararlanmaktan yoksun bırakılamaz.

Temel hak ve hürriyetlerin kullanılması hiç şüphesiz, kadınların başlarını örtme veya açma yönündeki tercihlerini de içermektedir. Demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti, kadınların bu noktadaki tercihlerini korumakla mükelleftir. Devlet ayrıca pozitif yükümlülüğünün bir gereği olarak, kadınların temel hak ve hürriyetlerini, söz konusu tercihlerine uygun olarak kullanmalarının ve kamu veya özel kesim tarafından sunulan mal ve

hizmetlerden yararlanmalarının önündeki engelleri kaldıracak, hukuk dışı ve ayrımcı uygulamalara mâruz kalmalarını önleyecek tedbirleri alacaktır.

Ülkemizin kadınları yıllardır bu topraklar üzerinde başları örtülü ve açık olarak bir arada toplumsal huzur ve dayanışma içinde yaşamakta iken, hâlâ toplumsal hafızamızdaki tazeliğini koruyacak kadar yakın dönemlerde, dinî inancı sebebiyle başını örten kadınlar, Anayasa ve kanunlarımıza rağmen hukuk dışı idarî düzenlemeler ve fiilî uygulamalarla, eğitim ve öğrenim, çalışma, kamu hizmetlerine girme, seçme, seçilme ve siyasî faaliyette bulunma hakkı gibi pek çok temel hak ve hürriyetini kullanmaktan mahrum bırakılmışlardır. Bunun yanı sıra başörtülü kadınların kamu veya özel kesim tarafından sunulan mal ve hizmetlerden yararlanmaktan yoksun bırakıldıkları da görülmüştür.

Bahsi geçen dönemlerde, dinî inancı sebebiyle başını örten kadınlar; başlarını açmak ya da eğitim ve öğrenim, çalışma, seçme, seçilme ve siyasî faaliyette bulunma, kamu hizmetlerine girme ve kamu hizmetlerinde çalışma haklarını kullanmaktan vazgeçmek arasında bir seçim yapmaya mecbur bırakılmak suretiyle haksızlığa uğratılmışlardır. Bu haksızlıkların sonucunda dinî inancı sebebiyle başını örten ve buna göre kıyafet tercihinde bulunan nice kadın hayallerinden ve hedeflerinden koparılmıştır.

Nihayet bu hukuk dışı, ayrımcı, Anayasa ve kanunlara aykırı haksız idarî düzenlemeler, fiilî uygulamalar ve yasaklar kaldırılmıştır. Artık Türkiye’de başörtüsü yasağı ve bundan kaynaklanan herhangi bir hak mahrumiyeti yoktur. Ülkemizin başı örtülü ve başı açık kadınları her türlü temel hak ve hürriyetini kullanabilmekte, kamu veya özel kesim tarafından sunulan mal ve hizmetlerden yararlanabilmektedir.

Ancak dinî inancı sebebiyle başını örten ve kıyafet tercihinde bulunan kadınların; yasal ve idarî düzenlemeler veya fiilî uygulamalarla, insan onuruyla bağdaşmayan, Anayasaya aykırı, ayrımcı ve çağ dışı uygulamalara bir daha maruz bırakılmamaları amacıyla Anayasal güvence getirilmektedir. Bu amaçla Anayasanın 24 üncü maddesine iki fıkra eklenmektedir.

Teklifle ayrıca Anayasanın 41 inci maddesinde de düzenleme yapılmaktadır.

Bilindiği üzere aile Türk toplumunun temelidir. Türk toplumunun ve Türk Devletinin güçlü olması ancak “güçlü aile” ile mümkündür. Ailenin korunması hem Türk toplumunun hem de Türk Devletinin korunması anlamına gelmektedir. Milletimizin ve Devletimizin bekâsı, sağlıklı nesillerin yetişmesine, sağlıklı nesillerin yetişmesi de sağlıklı bir aile yapısına bağlıdır. Nitekim Anayasanın 41 inci maddesinin gerekçesinde de ailenin ahlakî bir çevre olduğu, millet hayatı bakımından kutsal bir temel teşkil ettiği ifade edilmektedir.

Anayasanın 41 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır.” hükmündeki “eşler” ibaresi de hiç şüphesiz birbiriyle evlenen bir kadın ve bir erkeği ifade etmektedir. Buradaki “eşler” ibaresine bundan farklı bir anlam yüklemek mümkün değildir.

Evlilik birliği, hem kültür hem de medeniyet anlayışımıza göre ancak bir kadın ile bir erkeğin birbiriyle evlenmesiyle kurulabilir. Bu gerçeklikten hareketle kanunlarımız da evlilik birliğinin ancak kadın ve erkeğin birbiriyle evlenmesiyle kurulacağını hükme bağlamıştır. İnsan tabiatına uygun bir birliktelikle, bu bağlamda iki ayrı cinsiyetin yani kadın ve erkeğin evlilik yoluyla kurduğu aile, Türk milleti olarak varlığımızın da teminatıdır.

Türk toplumunun temeli olan aile yapısını korumak ve aileye yönelik her türlü tehlike, tehdit, saldırı, çürüme ve sapkınlığa karşı tedbir almak Devletin aslî görevidir. Günümüzde aileyi tehlike ve tehdit altında gören bazı ülkelerin de aileyi korumak amacıyla anayasa ve kanunlarında bazı düzenlemeler yaptığı görülmektedir.

Aile kurumunun taşıdığı gerçek değer üzerinden korunması, Milletimizin varlığının teminat altına alınması, ailenin ilk nüvesini teşkil eden evlilik birliğinin kadın ve erkekten oluşmasını zorunlu kılmaktadır. Bu kapsamda Anayasanın 41 inci maddesinde yapılan düzenlemeyle, evlilik birliğinin erkek ve kadının evlenmesiyle kurulacağı açıkça belirtilerek evlilik birliğine ilişkin bu temel kaide ve esasın kanunla değiştirilmesinin önüne geçilmektedir.

Bu suretle her türlü tehlike, tehdit, saldırı, çürüme ve sapkınlığa karşı ailenin korunması için ilave Anayasal güvence sağlanmakta ve ailenin, toplumu ve milleti temelden ifsat edecek anlayışlardan korunması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddeyle, Anayasanın 24 üncü maddesine altıncı ve yedinci fıkralar eklenmektedir.

Maddeye eklenen altıncı fıkrayla, hiçbir kadının temel hak ve hürriyetlerini kullanması ile kamu veya özel kesim tarafından sunulan mal ve hizmetlerden yararlanmasının, başının açık veya örtülü olması şartına bağlanamayacağı hüküm altına alınmaktadır.

Buna göre, bir temel hak ve hürriyetin kullanılması ya da kamu veya özel kesim tarafından sunulan mal ve hizmetlerden yararlanılması söz konusu olduğunda, bu kullanma ve yararlanmanın öznesi olan kadının başının örtülü veya açık olması, olumlu veya olumsuz bir şart olarak öngörülemeyecektir.

Fıkra bu yönüyle, hak ve hürriyetleri iki ayrı başlık altında güvenceye bağlamaktadır. Bu başlıklardan birincisi “temel hak ve hürriyetlerin kullanılması”, ikincisi ise “kamu veya özel kesim tarafından sunulan mal ve hizmetlerden yararlanılması” şeklinde karşımıza çıkmaktadır.

Temel hak ve hürriyetler, bilindiği üzere, Anayasanın 12 ilâ 74 üncü maddelerini ihtiva eden İkinci Kısımında toplam dört Bölüm altında düzenlenmiştir. Bu maddelerde düzenlenen tüm temel hak ve hürriyetlerin kullanılması, eklenen altıncı fıkrada yer alan güvencenin korunması altında olacaktır.

Fıkranın koruma altına aldığı ikinci başlık olan “kamu veya özel kesim tarafından sunulan mal ve hizmetlerden yararlanma”, Anayasada müstakil bir temel hak ve hürriyet olarak düzenlenmemiştir. Ancak bu yararlanma, Anayasada düzenlenen pek çok temel hak ve hürriyetin bilfiil kullanımına tekabül etmekte veya bu kullanımın tezahür biçimlerinden biri olarak kendini göstermektedir. Bu nevi bir yararlanma, temel hak ve hürriyetler blokuna sıkı sıkıya bağlı bir nitelik taşıdığından kadının başının açık veya örtülü olması şartına bağlanamayacak ve Anayasal temel hak ve hürriyetlerle aynı teminata sahip olacaktır.

Fıkra, bu haliyle hem Devlet hem de gerçek ve tüzel kişilere negatif bir yükümlülük getirmektedir.

Fıkrayla yapılan düzenlemenin somut yansımalarını bir örnek üzerinden izah etmekte fayda mülâhaza edilmektedir. Bir kadının kamu veya özel kesimde görev alması yahut çalışması, Anayasanın 70 inci ve 49 uncu maddelerinde düzenlenen kamu hizmetlerine girme ve çalışma hakları kapsamında birer temel hak ve hürriyet olması hasebiyle bu hakların kullanımı bakımından başın örtülü veya açık olması şartını içeren herhangi bir düzenleme yapılamayacak ve uygulamada böyle bir şart getirilemeyecektir. Bu çerçevede bir kadının, başının örtülü veya açık olması nedeniyle kamuda veya özel sektörde işe alınmasından imtina edilemeyeceği gibi salt bu nedenle kişinin görevine son verilmesi yahut geri göreve alınması, işyerinde baskı altına alınması, hakkında disiplin işlemlerine tevessül edilmesi gibi hukuksuz ve ayrımcı işlemler tesis edilemeyecektir.

Eğitim ve öğrenim (madde 42), seçme, seçilme, siyasi faaliyette bulunma (madde 67), sağlık hizmetlerinden faydalanma (madde 56), bilim ve sanat (madde 27), yerleşme ve seyahat (madde 23), dernek kurma (madde 33) veya sosyal güvenlik (madde 60) gibi pek çok temel hak ve hürriyetin kullanılması da kadının başının açık veya örtülü olması şartına bağlanamayacak ve böylece kadının bu yöndeki tercihlerine Anayasayla açık ve kesin bir güvence sağlanmış olacaktır.

Fıkrada yer verilen diğer başlığın korumaya aldığı yararlanma hallerine örnek olarak, bir kamu hizmeti olan toplu taşımadan veya özel kesim tarafından işletilen bir restorandan yararlanılması halleri verilebilir. Bahsi geçen toplu taşımadan yararlanma şartları belirlenirken, kadınların başlarının örtülü veya açık olması yönüyle bir düzenleme yahut uygulama

yapılamayacağı gibi bir restorandan yalnızca başı açık veya örtülü kadınların yararlanabileceği şeklinde bir düzenleme veya bu yönde bir uygulama da hayata geçirilemeyecektir.

Maddeye eklenen yedinci fıkrayla hiçbir kadının, dinî inancı sebebiyle başını örtmesi ve tercih ettiği kıyafetinden dolayı eğitim ve öğrenim, çalışma, seçme, seçilme, siyasî faaliyette bulunma, kamu hizmetlerine girme ile diğer herhangi bir temel hak ve hürriyeti kullanmaktan ya da kamu veya özel kesim tarafından sunulan mal ve hizmetlerden yararlanmaktan hiçbir surette yoksun bırakılamayacağı hüküm altına alınmaktadır. Buradaki kullanma ve yararlanma halleri altıncı fıkra kapsamında yukarıda detaylı olarak açıklanmıştır.

Fıkırada ayrıca kadının dinî inancı sebebiyle başını örtmesi ve yine bu sebeple bir kıyafet tercihinde bulunması hallerinin herhangi bir kınama, suçlama veya ayrımcılığa maruz bırakılma nedeni olamayacağı belirtilerek, bu hallerin hukukî veya fiilî hiçbir olumsuz karşılığa bağlanamayacağı ifade edilmiştir.

Özel kesimde, bir hizmetten yararlanan yahut bir hizmetin sunumunu yapan kişiler kimi zaman o hizmetin gereği olarak bir kıyafeti giymekle yükümlü tutulabilmektedir. Bu kıyafet iş sağlığı veya güvenliği ya da markalaşma amaçlarıyla belirlenebildiği gibi yürütülen faaliyetin niteliğinin icap ettirdiği başka meşru amaçlarla da belirlenebilmektedir. Kamuda ise silahlı kuvvetler veya kolluk kuvvetleri mensuplarının üniforma yahut idarece belirlenen başka bir takım kıyafetleri giymesi mecburi tutulabilmektedir. Bunlar dışındaki kamu görevlilerinin kıyafeti de düzenleme konusu olabilmekte, giyim kuşam belirli kurallara tâbi kılınabilmektedir. Alınan veya verilen bir hizmetin gereği olarak bu şekilde bir kıyafetin belirlenmesine ihtiyaç duyulan hallerde, söz konusu kıyafetin bir kadının dinî inancı sebebiyle başını örtmesine ve yine bu sebeple tercih ettiği kıyafete engel olmayacak nitelikte olması, fıkranın temelinde yatan insan onurunu esas alan hak ve hürriyet odaklı yaklaşımın doğal bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Nitekim düzenlemeye göre alınan veya verilen bir hizmetin gereği olan kıyafet söz konusu olduğunda Devlet, ancak dinî inancı sebebiyle kadının başını örtmesini ve tercih ettiği kıyafetini hiçbir surette engellemek şartıyla gerekli tedbirleri alabilecektir. Bu hususta Devlete getirilen pozitif yükümlülük ise başta yasal ve idarî düzenlemeler olmak üzere gerekli tüm tedbirlerin hayata geçirilmesini sağlamaktır.

MADDE 2- Maddeyle, Anayasanın 41 inci maddesinin madde başlığında ve birinci fıkrasında değişiklik yapılmaktadır.

Maddeyle, yalnızca kadın ve erkek olmak üzere iki farklı cinsiyetten bireylerin birbiriyle evlenerek evlilik birliğini oluşturabileceği açıkça düzenlenmekle, bunun dışındaki hiçbir birlikteliğin evlilik birliği olarak kabul edilmeyeceği ve evlilik birliğinin eşler arasında yani kadın ve erkek arasında eşitliğe dayandığı kabul edilmiştir. Böylece aile ve evlilik kurumunun her türlü tehlike, tehdit ve saldırılar ile sapkın akımların dayatmalarına karşı korunması amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Madde, yürürlük ve halkoylamasına ilişkindir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASINDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 7/11/1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 24 üncü maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Temel hak ve hürriyetlerin kullanılması ile kamu veya özel kesim tarafından sunulan mal ve hizmetlerden yararlanılması, hiçbir kadının başının örtülü veya açık olması şartına bağlanamaz.

Hiçbir kadın; dinî inancı sebebiyle başını örtmesi ve tercih ettiği kıyafetinden dolayı eğitim ve öğrenim, çalışma, seçme, seçilme, siyasî faaliyette bulunma, kamu hizmetlerine girme ile diğer herhangi bir temel hak ve hürriyeti kullanmaktan ya da kamu veya özel kesim tarafından sunulan mal ve hizmetlerden yararlanmaktan hiçbir surette yoksun bırakılamaz. Bu nedenle kınanamaz, suçlanamaz ve herhangi bir ayrımcılığa tâbi tutulamaz. Alınan veya verilen bir hizmetin gereği olan kıyafet söz konusu olduğunda Devlet, ancak dinî inancı sebebiyle kadının başını örtmesini ve tercih ettiği kıyafetini hiçbir surette engellemek şartıyla gerekli tedbirleri alabilir.”

MADDE 2- Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 41 inci maddesinin kenar başlığı “I. Ailenin korunması, evlilik birliği ve çocuk hakları” şeklinde ve birinci fıkrasında yer alan “temelidir ve” ibaresi “temelidir. Evlilik birliği, ancak kadın ile erkeğin evlenmesiyle kurulabilir ve” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer ve halkoyuna sunulması halinde tümüyle oylanır.

Mustafa DESTİCİ

Mustafa DESTİCİ
Ankara Milletvekili

Yılmaz TUNÇ

Yılmaz TUNÇ
Bartın Milletvekili

PATİHA ŞAHİN
PATİHA ŞAHİN
Ankara M.V.

Hayati YARCI
Hayati YARCI
Rize M.V.

Nurettin CANIKLI
Nurettin CANIKLI
İstanbul M.V.

Serap YASAR
Serap YASAR
İstanbul M.V.

Arife Polat DÜZGÜN
Arife Polat DÜZGÜN
Ankara Milletvekili

Ayşe KEŞİR
Ayşe KEŞİR
Düzce Milletvekili

Zeynep Gülerden AĞANAC
Zeynep Gülerden AĞANAC
Sankurfa M.V.

Sütlüce İskenderoğlu
Sütlüce İskenderoğlu
M.V.

Asuman ERDOĞAN
Asuman ERDOĞAN
Ankara M.V.

Belgin UYGUR
Belgin UYGUR
Balıkesir M.V.

Lütfiye Şen ÇAM
Lütfiye Şen ÇAM
ANKARA MİLLETVEKİLİ

Gökdem KARAFİSLAN
Gökdem KARAFİSLAN
Samsun Milletvekili

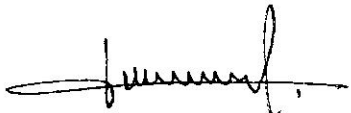

Ertuğ Erkan BACTA
Artvin Milletvekili

Ahmet Salih DAL
Kilis Mv

Rıza Beşar
Ardahan Mv

İlham İNCEÖZ
Atıfhan Mv

Fatih Seyman
Denizli Mv
İstanbul Mv

Prof. Dr. Yunus KILIÇ
Kars Milletvekili

Bayraktar Mv
Mersin Mv.

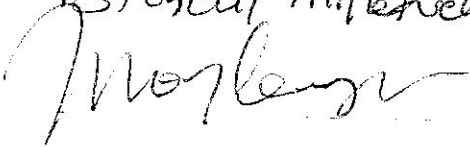
Ali Cumhur TAŞKIN
MERSİN M.V.

Aziz Babuşcu
Mv

AZİZ BABUŞCU
Abdül
İSTANBUL

Semih ERKİNCİ
Sivas Milletvekili
Sivas Mv

Adnan Günner
Trabzon Mv.

Osman Bayraktar
İstanbul Milletvekili
Mersin Mv

~~Osman Aşkın BAK~~
Osman Aşkın BAK
Rize Mv.

Tamer Daplı
Adana Mv.

Eyüp Özsoy
İstanbul Milletvekili

Mehmet Ali Özkay
Manisa Milletvekili

Ahmet Aydın
Adıyaman Mv.

Selim Gültekin
Niğde m.v.

Selma Oğuz Eser
Karaman Milletvekili

İsmail KAYA
Osmaniye Milletvekili

~~Fağrı Berşibek~~
Bingöl

Metin Gündoğdu
Ordu Milletvekili

M. Gündoğdu
Taner YILDIZ
Kayseri Milletvekili

Mücahit DURMUŞOĞLU
Osmaniye Milletvekili

~~Atilla Ödina~~
Atilla Ödina
Bursa Milletvekili

Osman Nuri Çallıoğlu
Van Milletvekili

Mehmet Özkoseki
Kayseri Milletvekili
M. Özkoseki

Halil İZCAN
Samsun Mu.
Halil İZCAN

Vedat DEMİRÖZ
İstanbul Milletvekili
Vedat DEMİRÖZ

Niyazi Güneş
Karaman Mu.
Niyazi Güneş

Ahmet Mücahit ARINC
İstanbul Mu.
Ahmet Mücahit ARINC

Vildan Yılmaz Ercel
Rize Mu.
Vildan Yılmaz Ercel

Vahit Kiler
Bitlis Mu.
Vahit Kiler

ERKAN KANDEMİR
İstanbul Milletvekili

ERKAN KANDEMİR

Muhammed AUCI
Rize Milletvekili
Muhammed AUCI

Mihrimah Belma Sadr
İstanbul Milletvekili
Mihrimah Belma Sadr

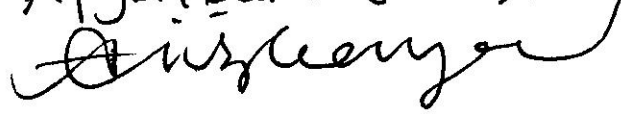
Oğuzhan Kaya
Görmü Mu.
Oğuzhan Kaya

Kenan Soluoğlu
Sakarya Mu.
Kenan Soluoğlu

Necip NASIK
İstanbul Mu.
Necip NASIK

Mustafa Köse
Antalya Mu.
Mustafa Köse

Cemal ÖZTÜRK
Giresun Milletvekili

Ali Özkaya
Afyonkarahisar Milletvekili

Mehmet Şükrü ERDİNÇ
Adana Milletvekili

EKREM GELEBİ
Ağrı Milletvekili

İsmail OK
Balıkesir Milletvekili

Yasin Uluç
Burdur Mev

Mehmet Ali GELEBİ
İzmir Milletvekili

Veysel Eroğlu
Afyonkarahisar MV

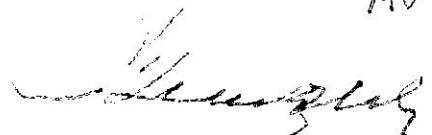
Sermin BALLI
Ağrı Milletvekili

~~Sani SAKIR
Kocaeli MV~~

Camil YAMAN
Kocaeli MV

~~
Volkan Bozkuş İstanbul MV~~

Tahir Akyürek
Konya M.V.

JÜLİDE SARIEROĞLU
ADANA MV

~~...~~
CİHAN PEKTAŞ
Tümüşhane Milletvekili

Yeni Binyan
M. Yeni Bostan
Ankara Mv.

Ferit YAGCI
Bilecik Mv.
Fehi Yagci
M. Nispeti Aydin
BURSA MV

Mehmet Mehdi EKER
DIYARBAKIR MV.
Mehmet Eker

RECEP ÖZEL
ISPARTA MV

~~...~~
Uğur AYDANIK
Manisa Mv.
~~...~~

~~...~~
Ali Sahin
Baziantep Mv.
~~...~~
İbrahim Aydemir
Ezine Mv.

Zamran Can
Kocaeli Milletvekili

Sirin İNAL
İST. MV.
Sinan

Asım (Bilen)
Manisa Mv.
~~...~~

İsmail GÖRÜŞ
Uşak Mv.
~~...~~

Fehmi DİNCEL
MAROĞ Mv.
~~...~~

Osman MESTEN
Bursa Mr.

Abdullah Bogru
Adana Mr.

Adil GÖZİC
Balıkesir Mr.

Yücel MENEKŞE
Nevşehir Mr.

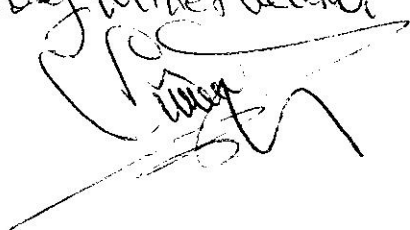

Küstüta YEL
Tekirdağ Milletvekili

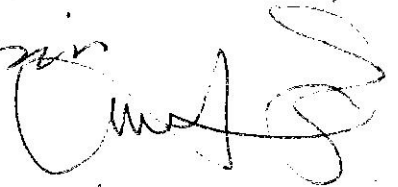
Cemal BİKİCİ
Zonguldak Mr.

Hacı Bayram Kırkgözü
Hastanay Milletvekili

Mustafa ÇARBAZ
Balıkesir

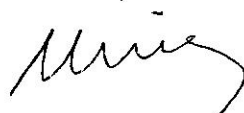
İrfan KARTAL
VAN M.V.

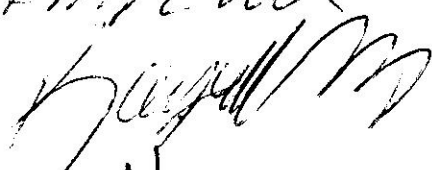
Tamer Akkal
Manisa Mr.

Müslim YÜKSEL
Gaziantep Milletvekili

Yusuf Korkmaz
Amasya Mr.

İbrahim AYDIN
Antalya Mr.

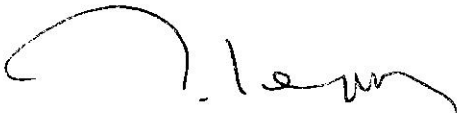
Nispettin Sarıverdi
Hatay Mr.

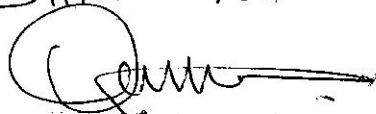
A. M. M.
Emrullah İSLER
Ankara MV.

A. NERAT KÖÇER
Gaziantep MV.

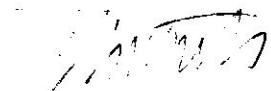

Oker Jeyin
Ankara Milletvekili

Osman Öney
Siirt Milletvekili

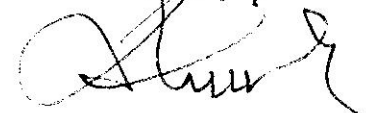

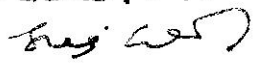

Zeynep GÜLYILMAZ
Mardin MV.

MEHMET BEYAZIT
Gaziantep MV.

Penet Besingülör

Ordu MV.

Zeynep Yıldız
Ankara Milletvekili

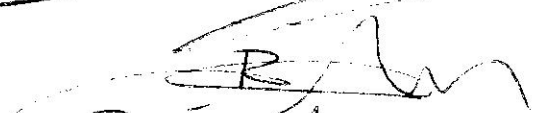
Ahmet ÇAKIR
Malatya

Salih CORA
Trabzon MV.

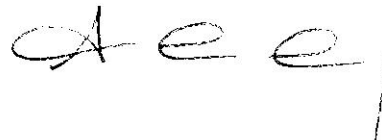
Ahmet Berat ÇONKAR
İstanbul Milletvekili

FEHMI ALPAY ÖZALAN
İzmir MV.

Fehmi Alpay ÖZALAN
Trabzon MV.

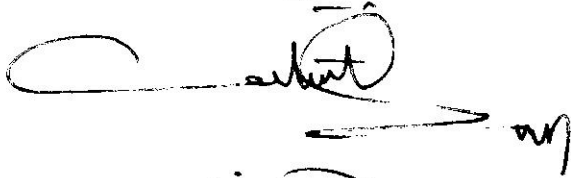
Ahmet AKAY
Samsun M. Vekili

ABDULLAH GÜLER
İstanbul MV.

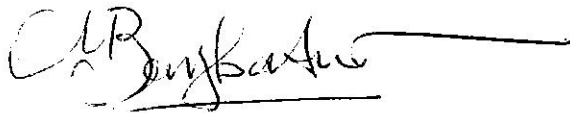

Caht DEKAN.

Mehmet Doğan KUBAT
İstanbul Milletvekili

Mehmet BAYBATUR
Manisa Milletvekili

Kemal Celik
Antalya MV.

Mazım Maris
Simp MV.

Selman ÖZBOYACI
KONYA MV.

Arif Zambilci

Aksaray MV.

İbrahim YERONUSEVEN

Afyonkarahisar MV.

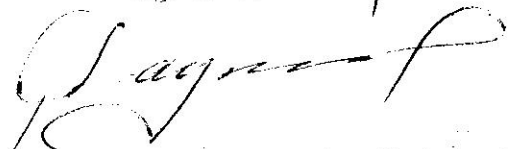
M. Fatih Toprak

Adana MV.

SAMİ AYDIN

İstanbul

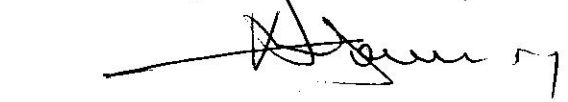
Reha Kemal FİLİZ

Aydın MV.

M. Yavuz DEMİR

Manisa MV.

REKİT ÖZEN

Bursa M.V.

Arol KAYUNCCI

~~Corum M.V.~~

Halil Fiyemaz
Konya M.V.

~~Halil Gonusoplu
Bursa M.V.~~

~~Halil~~

Ahmet SORGUN
KONYA M.V.

Israhim Halil FIRAT
Adiyaman M.V.
Ahmet

Dr. Tuba Vural Gokal
Antalya M.V.

Fahri ÇAKIR
DUZCE M.V.

~~Ali Çelik~~

Mehmet Akif Yılmaz

~~Y. Ulu~~

Kocaeli M.V.

Bayram ÖZGELİK
Burdur M.V.

~~B. Akif~~

~~Zafer IŞIK~~
Bursa M.V.

Yalçın Akdoğan
Ankara

~~Y. Akdoğan~~

Abdulkadir ÖZEL
Hatay M.V.
Ali Özal

Cemal TAŞAR
Bitlis M.V.

~~Ali Taşar~~

Hasan Ahmet ÖZDEMİR
Konya M.V.

~~H. Ödemir~~

~~Taha~~
Derya Bakbak
Gaziantep Milletvekili

Nelise Menges
Kars Milletvekili

Nilipekiler

Melika Kayaol

YALOVA MİY
Melli

Gökalp

Ceyda Cetin Erener
Kütahya MV.

Mehmet Salt Kirazolu
GAZİANTEP MV

Ziya ALTUNYAZDIZ
KONYA Milletvekili

Hasan GİLEZ
Anayasa Milletvekili

Oya Erenel
Diyarbakir MV.

~~Emine Zeybek~~

Emine Zeybek
Kocaeli MV.

Gökdemir

Gökdemir Kocaoglu
Tekirdağ MV.

Fatih

Fatih

Fatma Aksal

Edine Milletvekili

Tülay Kaynarca
İstanbul Milletvekili

Dr. Fatma Betül Sayan Kaya
İstanbul Milletvekili

Fayaz

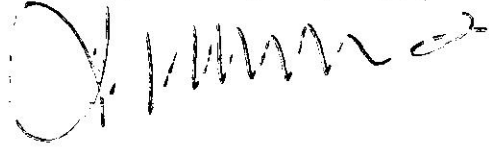
R. Sezer Kabircioğlu
Kocaeli Milletvekili

Şakir

Recep Akdoğan
Ezine Milletvekili

Engin TAŞCI
Eski Milletvekili

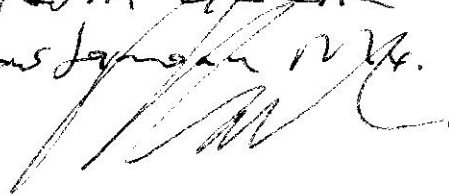
Mustafa ATAS
İstanbul Mu.

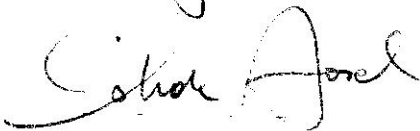
Muntaza AKSİAN
Eski Mu.

Metin GELİK
Kastamonu Mu.

Osman BAZEL
Kütahya Mu.

Mehmet Cihat SEZAL
Kahramanmaraş Mu.

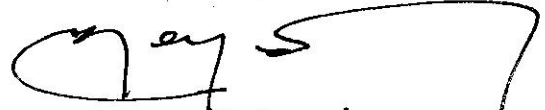

İsmail Tamer
Kayseri Milletvekili

(İşyeri)

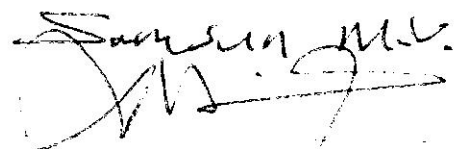
Mustafa Levent Karaman
Amasya Milletvekili

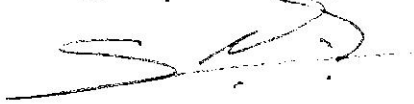

Erol KAYA
İST. MU

Ahmet Demirezen

Samsun Mu.

Sahin PIN
Denizli Mu.

Mahmut Atilla KAYA
İZMİR MU.

Ahmet Sari Ceylan
Göreme Mu.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ
ISPARTA MV.

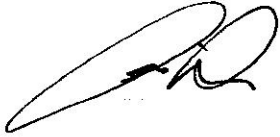

FETANI BATTAL
BAYBURT MV.

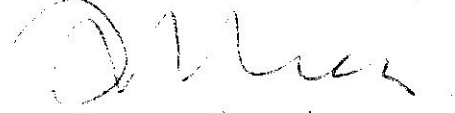
HACI BURAK
Ankara MV
(Nispetiye)

Cengiz Demirekoğlu
MARDİN MV

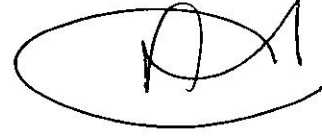
NİLGÜN ÇEKİR
DENİZLİ MV

M. Pervin Tuba Arslan
İSTANBUL MV

Emine Sire Aydoğan
İSTANBUL MV

Sire Aydoğan

SELAMI ALTINOK
ERZURUM MV.

Fuat Kektas
Samsun M.V.

RECEP UNWOĞLU
SAKARZA MV.

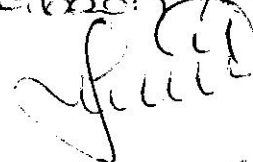
Hakan Kaptalı
Mansur MV.

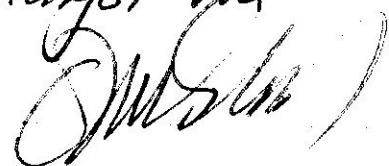
PAYİZE MUTLU
AYDEMİR
BALIKESİR MV

Muhammet BALTA
Trabzon xillet vekili

Özner Çelebi
Molayon MV

Fikri ALI
Bursa Milletvekili

- 2 1111

Ahmet Büyükgünas
Yozgat Milletvekili
ahmetbun

~~Ahmet Arslan~~
Ahmet Arslan
Kars Milletvekili

Ali Çakır Kaya
Ali Çakır

İstanbul Milletvekili

Emine Yavuz Gökçe

~~Emine Yavuz Gökçe~~
BURSA Milletvekili

Salim Çiğdemci
Gaziantep MV

~~Salim Çiğdemci~~

Rıza Kavacı İnan

Rıza

Ahmet Kılıç
Bursa Milletvekili

~~Ahmet Kılıç~~

Lecep SEKER
Karaman Milletvekili

~~Lecep SEKER~~

Piyas SEKER
Kocaeli Milletvekili

~~Piyas SEKER~~

Artağ Özalp

Orhan Erdem
Konya MV

Abdullah, Aşralı

Konya MV

A. Aşralı

Fehmi KÜPLÜ
Bolu MV.

~~Fehmi KÜPLÜ~~

YUSUF BASER

YOZGAT MV

~~Yusuf Baser~~

Mustafa Kemal Atatürk
Madenler MV

Yakup TAN
Denizli MV

Ali İsmail BİLİRAN
Madenler MV
Madenler

Mustafa ESEN
Bursa MV
Eskişehir

Kıvanç BİLİK
Sikizlik MV

Ahmet TAN
Kütahya MV

Abdülkadir
Habibe ÖCAL
Karaman MV

Leyla Şahin Usta
Konya MV
Laylaklar

Arzu ADA
Boru MV
Gölcük

Jiffet Polat
İstanbul MV

Nezret Çaylak
Sakarya MV

Atay USLU
Antalya Milletvekili

Ahmet Hamdi ÇAMCI
İstanbul
Madenler

Ahmet Uzun
Corum Kalem
İstanbul Milletvekili
Çarşı

Nabi Arca
Eskişehir Milletvekili

Mehmet Altay
Hşak Mu.

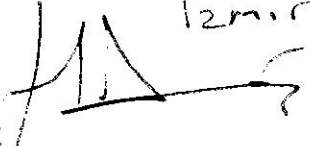

Rumeyse Kader
İstanbul Milletvekili

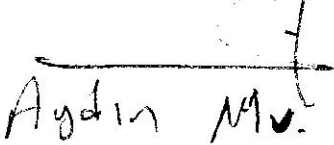
Cengiz Aydoğan
Eskişehir Mu.

Hamza DAĞ
İzmir Mu.

Mustafa Savaş

Aydın Mu.

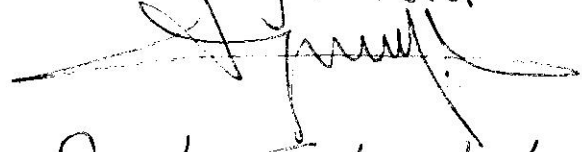
Hacı Osman AKOĞLU
Samsun Mu.

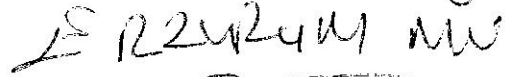
Emine Nur Günay
Eskişehir Milletvekili

Ali İhsan TAUBAT
Sakarya Mu.

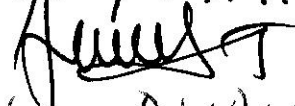

Zehra ZEKERİYAYLI
Bartın Mu.

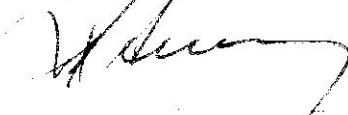

Hasan Turan
İstanbul Milletvekili

Kadir AYDIN
Ağrı Milletvekili

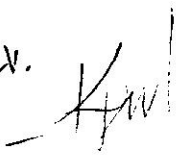
Ömer ÖZDEMİR
Batman Mu.

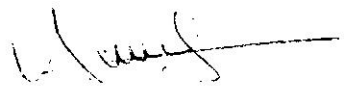

Ulengin TAUBAT

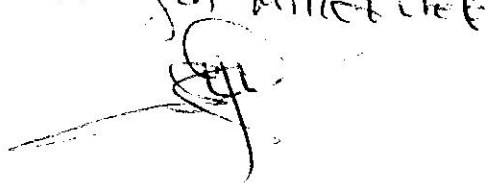
Aydın Mu.

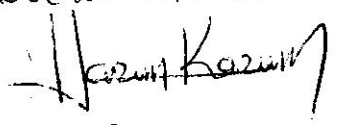

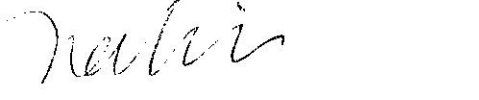
Mehmet Kasım
GÜLPINAR
Sarıyer Mh.

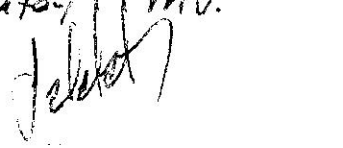
Ahmet İzzet
Göztepe Mh.

Hüseyin Çiğdem
Sarıyer Mh.

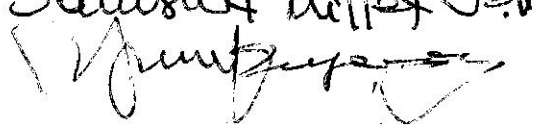

Palat MURKMEK
Zağaz Mh. M. M. K.

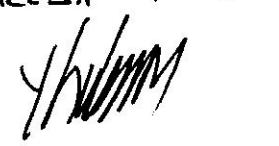
İsmail Karacaoğlu
Etiler Mh. M. M. K.

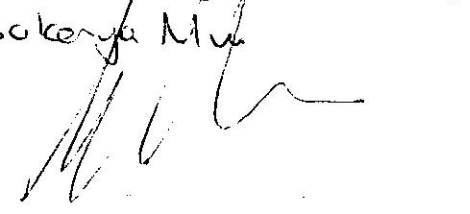
Mahir Ünlü
Hacı Mehmet Paşa Mh.

Sabahat Özgürsoy
Hacı Mehmet Paşa Mh.

Zafer Sırakaya
İstanbul Milletvekili
Z. S. Y.

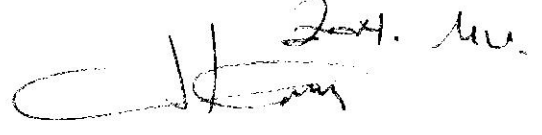
Yusuf İYİTAZ
Sarıyer Mh. M. M. K.

Yavuz Subaşı
Balıkesir Mh.

Gigden Erdem Atobek
Sarıyer Mh.

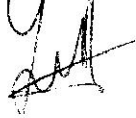
Serkan Başaran
Sarıyer Mh. M. M. K.

Ahmet YILDIZ
Denizli Milletvekili

Hamdi UĞUR
Zağaz Mh.

YELDA ERZ ÖZKAN
MUGLA MİLLETVEKİLİ

YILDIZIM TÜĞEL TÜRKÜŞ
ANKARA MİLLETVEKİLİ
Y. D. TÜRKÜŞ

Alpözgöz

Mehmet Ufur GÖKGÖZ
Isparta Mu.

Arslan Hacı YILDIZ

Sarıca

Zülfi Tolga Aker
Elazığ

Filiz İŞİK
Kocaeli Milletvekili.

Hakkı KAYALI
Konya Milletvekili

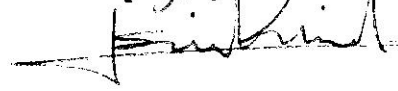
Hakkari

Hüsnü DİNGİ

Alev DEDEGİL
İstanbul Mu.

İsmail Emrah KARAYEL
Kayseri Mu.

Mehmet Ali ZARHERİ

Sarıca

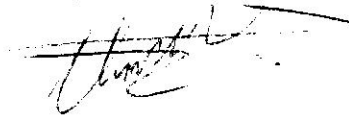
A. Zarheri

Mehmet Emin ŞİMŞEK
Muş Mu.

Edil Özavutlu

Sakarya Milletvekili

Gülcan SAĞIRCI
Konya Milletvekili

Sateyman Karaman
Erzurum MV

~~Erzurum~~

Zülfü Demirbağ
Tuzluca MV

Mustafa Hilmi Dülber

~~Mustafa Hilmi Dülber~~

Burhan Çalkır
Erzurum MV

~~Burhan Çalkır~~

Ebubekir BAL
Diyarbakır M.V.

~~Ebubekir BAL~~

Onhan ATALAY
ARDAHAN MV

~~Onhan ATALAY~~

Cevdet Yılmaz

Binyet Milletvekili

Mehmet Habib
SOLUK/SIVAS MV

Semra KAPLAN KIVIRCIK

~~Semra KAPLAN KIVIRCIK~~

Mehmet Erdogan
Gaziantep MV.

Metin BUÇUT
Ezirt MV.

~~Metin BUÇUT~~

celalettin GÜVENÇ
Ehramanmolu M.V.

~~celalettin GÜVENÇ~~

Onhan KIRCAÇ
Samsun MV

~~Onhan KIRCAÇ~~

Yavuz ERGUN

Nigde M.V.

~~Yavuz ERGUN~~

Mustafa Kandırlı
Kırıkkale MV.
~~Mustafa~~

Ahmet Öcalan
K. Adana
M. Adana

Cumhur ÜNAL
Karabük MV.
Cumhur ÜNAL

Hulusi Sertkaya
İstanbul MV.
~~Hulusi~~

MUSTAFA AĞIKGÖZ
Neuşehir MV.
Mustafa AĞIKGÖZ
JEMA NUR GELİK
ANTALYA MV.
Mustafa

Mustafa Demir
İSTANBUL MV.
Mustafa

Ahmet ÇALKIÇ
Zonguldak MV.
A

Şelhattin MINSOLANZ
Kırıkkale MV.
~~A. MINSOLANZ~~

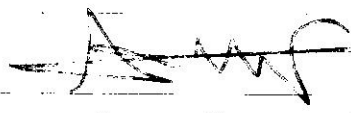
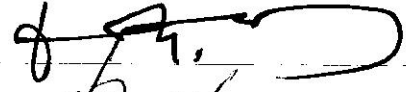

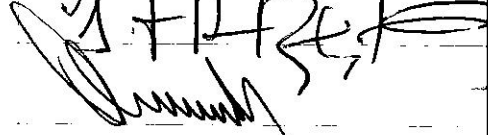
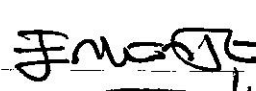

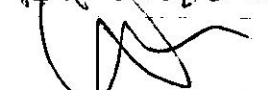
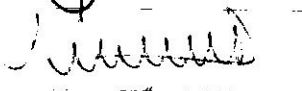

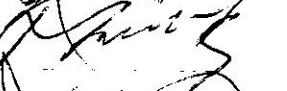

Hacı ÖZKAN
Mesin Emniyet
H. ÖZKAN

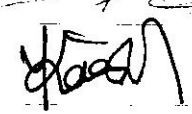

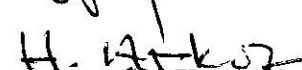

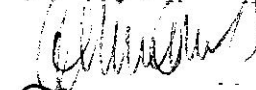

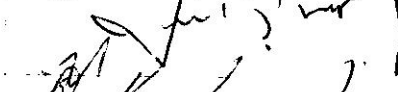
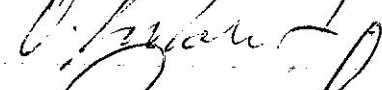
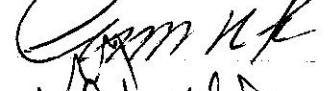
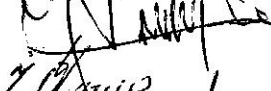

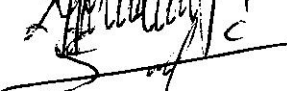
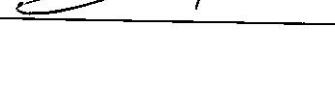
Jabri ÖZBERK
Gresin Mülkiyet
Gresin

Nevzat Sütüoğlu
İST. MV.

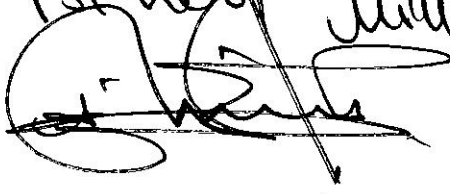
Abdullah ARAÇ
Van
A. ARAÇ

Halis HALLILİE
İSTANBUL MV.
Halis

NO	İL	MİLLETVEKİLİ	İMZA
1	İstanbul	Celal ADAN	
2	İstanbul	Feti YILDIZ	
3	İstanbul	Edip Semih YALÇIN	
4	İstanbul	İzzet Ulvi YÖNTER	
5	Bursa	İsmet BÜYÜKATAMAN	
6	Ankara	Erkan HABERAL	
7	Konya	Mustafa KALAYCI	
8	İstanbul	İsmail Faruk AKSU	
9	Kayseri	İsmail ÖZDEMİR	
10	Ankara	Mevlüt KARAKAYA	
11	Erzurum	Kamil AYDIN	
12	Ankara	Sadir DURMAZ	
13	Ankara	Yaşar YILDIRIM	
14	Adana	Muharrem VARLI	
15	Adana	Ayşe Sibel ERSOY	
16	Afyonkarahisar	Mehmet TAYTAK	
17	Aksaray	Ramazan KAŞLI	
18	Ankara	Nevin TAŞLIÇAY	
19	Antalya	Abdurrahman BAŞKAN	
20	Bursa	M. Hidayet VAHAPOĞLU	
21	Düzce	Ümit YILMAZ	
22	Eskişehir	Metin Nurullah SAZAK	
23	Gaziantep	Ali Muhittin TAŞDOĞAN	

NO	İL	MİLLETVEKİLİ	İMZA
24	Gaziantep	Sermet ATAY	
25	Hatay	Lütfi KAŞIKÇI	
26	İğdir	Yaşar KARADAĞ	
27	İstanbul	Memet Bülent KARATAŞ	
28	İstanbul	Cemal ÇETİN	
29	İstanbul	Arzu ERDEM	
30	İstanbul	Hayati ARKAZ	
31	İzmir	Hasan KALYONCU	
32	İzmir	Tamer OSMANAĞAOĞLU	
33	K.Maraş	Sefer AYCAN	
34	Kayseri	Mustafa Baki ERSOY	
35	Kırıkkale	Halil ÖZTÜRK	
36	Kocaeli	Saffet SANCAKLI	
37	Konya	Esin KARA	
38	Kütahya	Ahmet ERBAŞ	
39	Malatya	Mehmet Celal FENDOĞLU	
40	Mersin	Olcay KILAVUZ	
41	Mersin	Baki ŞİMŞEK	
42	Sivas	Ahmet ÖZYÜREK	
43	Şanlıurfa	İbrahim ÖZYAVUZ	
44	Tokat	Yücel BULUT	
45	Yozgat	İbrahim Ethem SEDEF	

Fatih Mehmet Seker
Hambur Milletvekili

A stylized handwritten signature in black ink, featuring a large circular flourish on the left and a long horizontal stroke extending to the right.